

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ПРИ НАВЧАННІ ЧИТАННЮ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

І. Шпак, кандидат філологічних наук

*В даній статті відбувається спроба дослідити актуальні проблеми навчання читанню англійською мовою при використанні автентичних матеріалів. В статті йде мова про різні контексти вивчення та навчання англійській мові, а також про використання автентичних матеріалів на заняттях у студентських групах різних рівнів мовної підготовки. Увага приділяється аргументації та доведенню доцільності використання автентичних матеріалів під час навчання читанню англійською мовою у студентських групах, що мають рівень мовної підготовки не нижче рівня *Intermediate*.*

Автентичні матеріали, рівень мовної підготовки, пошукове читання, навички читання.

Постановка проблеми в загальному вигляді. У сучасному світі, безсумнівно, англійська мова є найпоширенішою та найуживанішою; вона є мовою ділового спілкування. Оскільки навчання та вивчення англійської мови відбувається практично по всьому світу, існує багато контекстів вивчення/навчання англійської мови:

- Індивідуальні заняття/групові заняття;
- Монолінгвальні/мультилінгвальні групи;
- Закриті/відкриті групи;
- Слухачі з освітою/слухачі без освіти;
- Великі/мікрогрупи;
- Вечірні/денні заняття, тощо.

Цілі вивчення іноземної мови, зокрема англійської, можуть бути різними. Більшість людей, що вивчають іноземну мову, сприймають її як засіб досягнення інших цілей, проте дехто вивчає мову для особистих потреб, таких як саморозвиток, або з цікавості. В будь-якому випадку перед викладачем постають досить серйозні проблеми, в підготовці заняття, що їх потрібно розв'язати. Ці проблеми пов'язані реалізацією викладача як особистості та підбором матеріалу [7; 7]

З одного боку студенти розраховують знайти у своїх викладачах людину, з якою їм буде комфортно працювати, людину, котра зможе організувати роботу та надати матеріали, що в свою чергу нададуть студентам змогу досягти поставленої мети. На думку Скривенера важливими якостями для викладача є:

- Почуття гумору;
- Врівноваженість;

- Здатність встановити зв'язок з аудиторією;
- Чітка подача інформації та коментарії;
- Здатність всилити довіру та надихати;
- Здатність до планування;
- Здатність не ускладнювати простих речей, тощо. [7; 7-8]

З іншого боку перед викладачем постає проблема вибору матеріалу для заняття. Сьогодні є безліч адаптованих матеріалів для вивчення англійською мови, проте використання автентичних матеріалів, в свою чергу, не позбавлено доцільності.

Аналіз досліджень та публікацій. На думку J. Harmer [5, 4-12] традиційно, автентичним прийнято вважати текст, який спочатку не був пристосований до навчальних цілей, текст, написаний для носія мови носієм цієї мови.

Вітчизняні дослідники вважають, що автентичним є такий матеріал, який носії мови продукують для носіїв цієї мови. [1] Вони також акцентують увагу на тому, що автентичні матеріали доцільніше використовувати на рівнях починаючи з Intermediate. Ця точка зору має певний резон, проте західні методисти сьогодні ведуть розмову про необхідність *grade the task, not the text*. [3,6] Основна ідея цього поняття полягає в тому, що найголовнішим для успішного заняття є не рівень адаптованості тексту, а рівень адаптованості завдання. Викладач може працювати з автентичним текстом, який не буде зрозумілим студентам, але завдання можуть бути розроблені відповідно до мовного рівня студентів. З іншого боку за таких умов студенти втрачають мотивацію до пізнання нового, що його має нести в собі автентичний текст. Отже, не відкидаючи можливість варіантів розробки відповідних мотивуючих завдань до автентичного тексту на рівнях Beginner, Elementary, Pre-Intermediate, зупинимось на традиційній моделі використання автентичних матеріалів на рівнях починаючи з Intermediate.

Виклад основного матеріалу. Використання автентичних матеріалів, зокрема автентичних текстів є оплотом творчого і мотивуючого при проведенні занять на рівнях починаючи з Intermediate. Проте на нижчих рівнях має значно нижчу популярність. Це пояснюється острахом, як з боку студентів, так і з боку викладачів; у студентів виникає страх не зрозуміти переважно більшу частину інформації, а у викладача, що студенти її не зрозуміють, і як результат, викладач не використовує автентичні матеріали задля спокою обох сторін учбового процесу.

Використання автентичних матеріалів має ряд переваг, що сприяють його практичному використанню, а саме:

- Автентичні матеріали позитивно впливають на мотивацію студента до навчання;
- Студенти можуть отримати почуття задоволення, використовуючи автентичні матеріали;
- Автентичні матеріали надають студентам інформації про те, що відбувається у світі, а отже несуть певне внутрішню виховне значення;
- Автентичні матеріали можна легко та швидко знайти;

- Використання автентичних матеріалів призводить до більш творчого підходу до навчання, тощо. [4]

Проте окрім переваг існує і декілька недоліків, а радше проблем при використанні автентичних матеріалів при навчанні іноземної мови.

- Автентичні матеріали можуть бути занадто культурно упередженими. Вони можуть бути надмірно важкими для сприйняття та розуміння поза кордонами мовного співтовариства.

- Словник може не мати відношення до нагальних потреб студентів.

- Необхідна спеціальна підготовка, який може зайняти багато часу.

- Матеріал може швидко застаріти, тощо [2]

Читання все частіше виступає в ролі самостійного виду мовленнєвої діяльності, коли учень читає не стільки для того, щоб виконати навчальне завдання, скільки для того, щоб отримати необхідну інформацію з тексту і використовувати її. Повнота і точність вилучення інформації залежить від конкретного мовного завдання.

Одним з джерел навчання читання можна і потрібно розглядати сучасні автентичні тексти, які сприяють більш міцному засвоєнню соціокультурної інформації та застосуванню сучасних інформаційних технологій.

Читання автентичних текстів при навчанні іноземної мови грає першорядну роль. В основі мотивації читання лежить усвідомлення його корисності та необхідності для розширення кордонів пізнання за рахунок освоєння читання іноземною мовою.

Коли ми читаємо рідною мовою, ми використовуємо діапазон навичок читання, котрі залежать від природи тексту, який нам потрібно прочитати. На увазі мається, що ми досить по-різному будемо читати розклад поїздів та питання екзаменаційного білету. Коли ми читаємо розклад поїздів, ми «скануємо» текст задля знаходження інформації; коли ми читаємо питання екзаменаційного білету ми застосовуємо техніку детального читання, задля того, щоб отримати інформацію в повному обсязі, щоб зрозуміти кожну деталь.

Носії мови під час читання застосовують наступні техніки прочитання тексту. Зазначимо, що ми не робимо це свідомо, це трапляється як спонтанна реакція відповідно до типу тексту, який нам потрібно прочитати.

- Scan reading – коли читання здійснюється для пошуку конкретної інформації.

- Skim/gist reading – коли основною задачею читання є розуміння основної ідеї тексту.

- Intensive/detailed reading – коли читання здійснюється для отримання значного об'єму інформації з тексту.

- Reading to infer – коли читання здійснюється для того, щоб зрозуміти імпліцитне значення тексту. [7; 69]

Коли студенти читають тексти іноземною мовою, вони найчастіше забувають використовувати відповідні техніки читання, та зазвичай застосовують техніку детального прочитання тексту. Також занадто часто

при цьому виді роботи застосовуються білінгвальні словники, які в свою чергу гальмують процес читання.

Навчання читання іншомовних автентичних текстів передбачає правильний вибір стратегії читання з тією метою, щоб воно було раціональним і результативним. Відповідно до поставленого комунікативного завдання обирається певна стратегія читання, тобто його техніка. На заняттях з іноземної мови найчастіше використовуються перші дві техніки читання – Scan reading та Skim/gist reading. Зупинимось на першому підході до читання – пошуковому читанні – у зв'язку з використанням автентичних матеріалів.

Автентичні тексти крім мовних труднощів містять національно-специфічні поняття (реалії), які за відсутності попереднього пояснення стають причиною розривів смислових зв'язків тексту. Якщо організувати роботу по змістовному пошуку з елементами дослідження текстових реалій, то можна оптимізувати весь процес читання автентичного тексту і підвищити тим самим рівень мотивації і інтерес студентів до пошукового читання. Очевидна необхідність організації навчання читання на проблемній основі. Читання будь-якого іншомовного тексту, тим більше автентичного, пов'язане з певними труднощами. Однією з причин є відсутність моделі навчання читання автентичного тексту. Вважається, що найбільший ефект здатна дати організація роботи над читанням автентичного тексту в пошуковому режимі на проблемній основі, тому що у багатьох студентів спостерігається невміння виявити і виділити суттєву або необхідну інформацію, а також невпевненість у її оцінці. [1; 24-29]

В основі навчання пошукового читання є випереджальне ознайомлення з алгоритмом роботи над текстом з метою створення цілісного образу діяльності читання. Така організація навчання читання буде активно сприяти формуванню в учнів умінь і навичок повноцінного читання автентичних текстів, яке передбачає використання певних сигналів тексту для побудови гіпотез, припущень на різних рівнях. У кінцевому підсумку це має сприяти вірному смислового орієнтування в автентичному тексті та успішному пошуку необхідної соціокультурної інформації.

Висновки. Отже, на нашу думку використання автентичних матеріалів під час навчання читання на заняттях з вивчення англійської мови є доцільним. Проте не слід забувати про специфіку кожної студентської групи, або студента. Значно ефективнішим є використання автентичних матеріалів на заняттях у групах з мовним рівнем Intermediate та вище, проте це в жодному разі не означає, що успішне комунікативне заняття з застосуванням автентичних матеріалів не може мати місця на початкових рівнях вивчення іноземної мови, адже поняття *grade the task, not the text*, є слушним та має завжди застосовуватись при плануванні заняття з іноземної мови, особливо, коли викладач використовує автентичні матеріали.

Список літератури

1. Абрамовская Н.Ю. Использование аутентичных текстов для формирования умений аудирования при коммуникативно-ориентированном

обучении//Функциональные особенности романо-германских языков и методы их преподавания. - Омск: Изд-во ОмГПУ, 1997.

2. Alex Case. Advantages and disadvantages of using authentic texts in class. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.usingenglish.com/articles/advantages-disadvantages-using-authentic-texts-in-class.html>

3. Beniko Mason, Stephen Krashen. Extensive reading in English as a foreign language [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0346251X96000632>

4. Berardo, Sacha Anthony The use of authentic materials in the teaching of reading [Электронный ресурс] – Режим доступа: [http://marvin.ibeu.org.br/ibeudigital/images/9/9c/The Use of Authentic Materials in the Teaching of Reading.pdf](http://marvin.ibeu.org.br/ibeudigital/images/9/9c/The_Use_of_Authentic_Materials_in_the_Teaching_of_Reading.pdf)

5. Harmer J. HowtoteachEnglish. An introduction to the practice of English language teaching. Edinburg.: GateLongman, 2000. 198 p.

6. Janet K. Swaffar. Reading Authentic Texts in a Foreign Language: A Cognitive Model [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/using-authentic-materials>

7. Scrivener, J. 1994 Learning Teaching Macmillan/Heinemann, 2001

В данной статье предпринимается попытка исследования актуальных проблем обучения чтению на английском языке при использовании аутентичных материалов. В статье речь идет о различных контекстах изучения и обучения английскому языку, а также об использовании аутентичных материалов на занятиях в студенческих группах разных уровней языковой подготовки. Внимание уделяется аргументации рациональности использования аутентичных материалов во время обучения чтению на английском языке в студенческих группах с языковым уровнем подготовки не ниже уровня Intermediate.

Аутентичные материалы, уровень языковой подготовки, поисковое чтение, навыки чтения.

The given article is an attempt to conduct an investigative research of urgent problems of teaching reading in English while using authentic materials. The article dwells upon different contexts of teaching and learning English language as well as upon authentic materials usage while teaching in student groups with different levels of language competence. It is also noted that there is a number of teaching reading techniques which include scan reading, skim reading or gist reading, intensive or detailed reading, and reading to infer. All these techniques do not contradict the using of authentic materials while teaching reading in foreign language, as far as the accent is put on the notion of grading the task, but not the text. Apart from that some of the advantages and disadvantages of authentic materials usage while teaching reading in foreign language, namely English, are considered in the article. Additional attention is paid to the argumentation of the reasonability of authentic materials usage while teaching reading in English in student groups with the language competence of at least Intermediate level.

Authentic materials, language competence level, scan reading, reading skills.